EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 19.6.2024
COM(2024) 620 final

Priporočilo

PRIPOROČILO SVETA

o ekonomskih in socialnih politikah, politikah zaposlovanja ter strukturnih in proračunskih politikah Avstrije

{SWD(2024) 600 final} - {SWD(2024) 620 final}

Priporočilo

PRIPOROČILO SVETA

o ekonomskih in socialnih politikah, politikah zaposlovanja ter strukturnih in proračunskih politikah Avstrije

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2024/1263 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2024 o učinkovitem usklajevanju ekonomskih politik in večstranskem proračunskem nadzoru ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97[1] in zlasti člena 3(3) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta[2], s katero je bil vzpostavljen mehanizem za okrevanje in odpornost, je začela veljati 19. februarja 2021. Mehanizem za okrevanje in odpornost državam članicam zagotavlja finančno podporo za izvajanje reform in naložb s pomočjo fiskalne spodbude, ki jo financira EU. V skladu s prednostnimi nalogami evropskega semestra pripomore k doseganju gospodarskega in socialnega okrevanja ter izvajanju trajnostnih reform in naložb, zlasti za spodbujanje zelenega in digitalnega prehoda ter krepitev odpornosti gospodarstev držav članic. Poleg tega prispeva h krepitvi javnih financ, spodbujanju rasti in ustvarjanja delovnih mest v srednje- in dolgoročnem obdobju, izboljševanju teritorialne kohezije v EU ter podpiranju nadaljnjega izvajanja evropskega stebra socialnih pravic.

(2) Cilj uredbe REPowerEU[3], sprejete 27. februarja 2023, je odpraviti odvisnost Evropske unije od uvoza ruskih fosilnih goriv. To bi pripomoglo k doseganju energetske

---

1 UL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

2 Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj.

3 Uredba (EU) 2023/435 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. februarja 2023 o spremembi Uredbe (EU) 2021/241 glede poglavij REPowerEU v načrtih za okrevanje in odpornost ter spremembi uredb (EU) št. 1303/2013, (EU) 2021/1060 in (EU) 2021/1755 ter Direktive 2003/87/ES (UL L 63, 28.2.2023, str. 1), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj.

varnosti in diverzifikaciji oskrbe EU z energijo, hkrati pa povečalo uporabo energije iz obnovljivih virov, zmogljivosti za shranjevanje energije in energijsko učinkovitost. Avstrija je v svoj nacionalni načrt za okrevanje in odpornost dodala novo poglavje REPowerEU za financiranje ključnih reform in naložb, ki bodo pomagale doseči cilje načrta REPowerEU.

(3) Komisija je 16. marca 2023 objavila sporočilo Dolgoročna konkurenčnost EU: pogled v obdobje po letu 2030[4], da bi prispevala k odločitvam politike in ustvarila okvirne pogoje za povečanje rasti. V sporočilu je konkurenčnost opredeljena glede na devet dejavnikov, ki se medsebojno krepijo. Med temi dejavniki reforme in naložbe na področju dostopa do zasebnega kapitala, raziskav in inovacij, izobraževanja in spretnosti ter enotnega trga izstopajo kot najpomembnejše prednostne naloge politike za reševanje sedanjih izzivov glede produktivnosti ter za krepitev dolgoročne konkurenčnosti EU in njenih držav članic. Komisija je 14. februarja 2024 to sporočilo dopolnila z letnim poročilom o enotnem trgu in konkurenčnosti[5]. V poročilu so podrobno opisane konkurenčne prednosti in izzivi evropskega enotnega trga, pri čemer se spremlja letni razvoj glede na devet dejavnikov konkurenčnosti

(4) Komisija je 21. novembra 2023 sprejela Letni pregled trajnostne rasti 2024[6], ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2024. Evropski svet je 22. marca 2024 potrdil prednostne naloge iz Letnega pregleda trajnostne rasti 2024 v zvezi s štirimi razsežnostmi konkurenčne trajnostnosti. Komisija je 21. novembra 2023 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela tudi poročilo o mehanizmu opozarjanja za leto 2024, v katerem Avstrije ni opredelila kot eno od držav članic, za katere meni, da so jih ali bi jih lahko prizadela neravnotežja ter bo zanje treba opraviti poglobljeni pregled. Komisija je istega dne sprejela tudi mnenje o osnutku proračunskega načrta Avstrije za leto 2024. Sprejela je tudi priporočilo za priporočilo Sveta o ekonomski politiki euroobmočja, ki ga je Svet sprejel 12. aprila 2024, ter predlog skupnega poročila o zaposlovanju za leto 2024, v katerem je analizirano izvajanje smernic za zaposlovanje in načel evropskega stebra socialnih pravic ter ki ga je Svet sprejel 11. marca 2024.

(5) 30. aprila 2024 je začel veljati novi okvir ekonomskega upravljanja EU. Okvir vključuje novo uredbo Evropskega parlamenta in Sveta (EU) 2024/1263 o učinkovitem usklajevanju ekonomskih politik in večstranskem proračunskem nadzoru ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97. Vključuje tudi spremenjeno Uredbo (ES) št. 1467/97 o izvajanju postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem in spremenjeno Direktivo 2011/85/EU o proračunskih okvirih držav članic[7]. Cilj novega okvira je s postopno konsolidacijo javnih financ ter reformami in naložbami doseči vzdržnost javnega dolga ter trajnostno in vključujočo rast. Okvir spodbuja nacionalno odgovornost in je usmerjen bolj srednjeročno, hkrati pa je izvrševanje učinkovitejše in doslednejše. Vsaka država članica bi morala Svetu in Komisiji predložiti nacionalni srednjeročni fiskalno-strukturni načrt. Nacionalni srednjeročni fiskalno-strukturni načrti vsebujejo fiskalne, reformne in naložbene zaveze države članice, ki zajemajo

4 COM(2023) 168 final.
5 COM(2024) 77 final.
6 COM(2023) 901 final.
7 Uredba Sveta (EU) 2024/1264 z dne 29. aprila 2024 o spremembi Uredbe (ES) št. 1467/97 o pospešitvi in razjasnitvi izvajanja postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem (UL L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj) in Direktiva Sveta (EU) 2024/1265 z dne 29. aprila 2024 o spremembi Direktive 2011/85/EU o zahtevah v zvezi s proračunskimi okviri držav članic (UL L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

obdobje načrtovanja štirih ali petih let, odvisno od rednega trajanja nacionalnega zakonodajnega obdobja. Pot gibanja očiščenih odhodkov[8] v nacionalnih srednjeročnih fiskalno-strukturnih načrtih bi morala biti skladna z zahtevami iz Uredbe (EU) št. 2024/1263, vključno z zahtevami, da se začne dolg sektorja država najpozneje do konca prilagoditvenega obdobja dovolj verjetno zmanjševati ali se še naprej zmanjšuje ali pa ostane na preudarni ravni pod 60 % BDP ter da se javnofinančni primanjkljaj srednjeročno zmanjša pod referenčno vrednost 3 % BDP in/ali ohranja pod to vrednostjo. Kadar se država članica zaveže ustreznemu sklopu reform in naložb v skladu z merili iz Uredbe (EU) 2024/1263, se lahko prilagoditveno obdobje podaljša za največ tri leta. V podporo pripravi teh načrtov naj bi Komisija [21. junija] 2024 državam članicam zagotovila smernice o vsebini načrtov in nadaljnjih letnih poročil o napredku, ki jih bodo morale predložiti, ter jim v skladu s členom 5 Uredbe (EU) 2024/1263 posredovala tehnične smernice o fiskalnih prilagoditvah (referenčne smeri in tehnične informacije, kjer je to ustrezno). Države članice bi morale svoje srednjeročne fiskalno-strukturne načrte predložiti do 20. septembra 2024, razen če se država članica in Komisija dogovorita o razumnem podaljšanju tega roka. Države članice bi morale zagotoviti sodelovanje svojih nacionalnih parlamentov ter posvetovanje z neodvisnimi fiskalnimi institucijami, socialnimi partnerji in drugimi nacionalnimi deležniki, kot je ustrezno. Evropski semester za usklajevanje ekonomskih politik se v letu 2024 nadalje razvija v skladu z izvajanjem mehanizma za okrevanje in odpornost. Za izpolnjevanje prednostnih nalog politik v okviru evropskega semestra je še vedno bistveno, da se v celoti izvajajo načrti za okrevanje in odpornost, saj prispevajo k učinkoviti obravnavi vseh ali znatnega dela izzivov, opredeljenih v zadevnih specifičnih priporočilih za države, izdanih v zadnjih letih. Specifična priporočila za države iz let 2019, 2020, 2022 in 2023 ostajajo enako relevantna tudi za načrte za okrevanje in odpornost, kot so bili spremenjeni, posodobljeni ali dopolnjeni v skladu s členi 14, 18 in 21 Uredbe (EU) 2021/241.

(6) Avstrija je 30. aprila 2021 Komisiji predložila nacionalni načrt za okrevanje in odpornost v skladu s členom 18(1) Uredbe (EU) 2021/241. Komisija je v skladu s členom 19 Uredbe (EU) 2021/241 in na podlagi smernic za ocenjevanje iz Priloge V k navedeni uredbi ocenila ustreznost, uspešnost, učinkovitost in skladnost načrta za okrevanje in odpornost. Svet je 13. julija 2021 sprejel sklep o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Avstrijo[9], ki je bil spremenjen 9. novembra 2023 v skladu s členom 21(1) Uredbe (EU) 2021/241 z utemeljitvijo, da načrta za okrevanje in odpornost zaradi objektivnih okoliščin delno ni več mogoče izvesti, in zaradi vključitve poglavja REPowerEU[10]. Izplačilo obrokov je pogojeno s sklepom Komisije, sprejetim v skladu s členom 24(5) Uredbe (EU) 2021/241, da je Avstrija zadovoljivo izpolnila ustrezne mejnike in cilje, določene v Izvedbenem sklepu Sveta. Predpostavlja se, da so mejniki in cilji zadovoljivo izpolnjeni, če zadevna država članica ni razveljavila ukrepov.

---

8 Očiščeni odhodki, kot so opredeljeni v členu 2 Uredbe Sveta (EU) 2024/1263 z dne 29. aprila 2024 (UL L 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj). Očiščeni odhodki pomenijo javnofinančne odhodke brez (i) odhodkov za obresti, (ii) diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov, (iii) odhodkov za programe Unije, ki so v celoti izravnani s prihodki iz skladov Unije, (iv) nacionalnih odhodkov za sofinanciranje programov, ki jih financira Unija, (v) cikličnih elementov odhodkov za denarna nadomestila za brezposelnost ter (vi) enkratnih in drugih začasnih ukrepov.

9 Izvedbeni sklep Sveta z dne 13. julija 2021 o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Avstrijo (10159/2021).

10 Izvedbeni sklep Sveta z dne 7. novembra 2023 o spremembi Izvedbenega sklepa z dne 13. julija 2021 o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Avstrijo (14472/2023).

(7) Komisija je 19. junija 2024 objavila poročilo o državi za Avstrijo za leto 2024[11]. V njem je ocenila napredek Avstrije pri izvajanju zadevnih specifičnih priporočil za državo, ki jih je Svet sprejel med letoma 2019 in 2023, ter izvajanje načrta za okrevanje in odpornost v Avstriji. Na podlagi te analize so bile v poročilu o državi opredeljene vrzeli v zvezi z izzivi, ki jih načrt za okrevanje in odpornost ne obravnava ali jih obravnava le delno, kot tudi novimi in nastajajočimi izzivi. V njem je bil ocenjen tudi napredek Avstrije pri izvajanju evropskega stebra socialnih pravic, pa tudi pri doseganju krovnih ciljev EU glede zaposlovanja, spretnosti in zmanjševanja revščine ter ciljev trajnostnega razvoja ZN.

(8) Na podlagi podatkov, ki jih je potrdil Eurostat[12], se je primanjkljaj sektorja država Avstrije zmanjšal s 3,3 % BDP v letu 2022 na 2,7 % v letu 2023, dolg sektorja država pa se je zmanjšal z 78,4 % BDP konec leta 2022 na 77,8 % konec leta 2023.

(9) Svet je 12. julija 2022 Avstriji priporočil[13], naj ukrepa tako, da v letu 2023 zagotovi, da bo rast nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov v skladu s splošno nevtralno naravnanostjo politike[14], ob upoštevanju nadaljnje začasne in ciljno usmerjene podpore gospodinjstvom in podjetjem, ki so najbolj ranljiva za povišanja cen energije, ter ljudem, ki bežijo iz Ukrajine. Avstriji je bilo priporočeno, naj bo pripravljena prilagoditi trenutno porabo spreminjajočim se razmeram. Avstriji je bilo priporočeno tudi, naj razširi javne naložbe za zeleni in digitalni prehod ter energetsko varnost, pri čemer naj upošteva pobudo REPowerEU, med drugim z uporabo mehanizma za okrevanje in odpornost ter drugih sredstev Unije. Po ocenah Komisije je bila fiskalna naravnanost[15] v letu 2023 v razmerah visoke inflacije restriktivna in je znašala 0,9 % BDP. Rast nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov (brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov) je imela v letu 2023 restriktiven učinek na fiskalno naravnanost v višini 0,5 % BDP. To vključuje za 0,2 % BDP višje stroške ciljno usmerjenih izrednih podpornih ukrepov za gospodinjstva in podjetja, ki so najbolj ranljiva za povišanja cen energije. Rast nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov leta 2023 je bila v skladu s priporočilom Sveta. Odhodki, ki se financirajo z nepovratnimi sredstvi iz mehanizma za okrevanje in odpornost ter drugih skladov EU, so v letu 2023 znašali 0,2 % BDP. Nacionalno financirane naložbe so v letu 2023 znašale 3,5 % BDP, kar pomeni zmanjšanje za 0,1 odstotne točke v primerjavi z letom 2022. Avstrija je dodatne naložbe financirala iz mehanizma za okrevanje in odpornost ter drugih skladov EU. Financirala je javne naložbe za zeleni in digitalni prehod ter energetsko varnost, kot sta ustvarjanje boljšega širokopasovnega dostopa na podeželskih in oddaljenih območjih ter podpora gospodinjstvom za zamenjavo ogrevalnih sistemov na fosilna goriva s tehnologijo za ogrevanje z energijo

---

11 SWD(2024) 620 final.

12 Eurostat, Kazalniki eura z dne 22. aprila 2024.

13 Priporočilo Sveta z dne 12. julija 2022 v zvezi z nacionalnim reformnim programom Avstrije za leto 2022 in mnenje Sveta o programu stabilnosti Avstrije za leto 2022 (UL C 334, 1.9.2022, str. 162).

14 Glede na pomladansko napoved Komisije 2024 je srednjeročna potencialna rast BDP Avstrija v letu 2023 na podlagi 10-letne povprečne realne stopnje potencialne rasti in deflatorja BDP za leto 2023 nominalno ocenjena na 8,7 %.

15 Fiskalna naravnanost je opredeljena kot merilo spremembe osnovnega proračunskega položaja sektorja država na letni ravni. Cilj te naravnanosti je oceniti gospodarsko spodbudo, ki izhaja iz fiskalnih politik, tako tistih, ki se financirajo na nacionalni ravni, kot tistih, ki se financirajo iz proračuna EU. Fiskalna naravnanost se meri kot razlika med (i) srednjeročno potencialno rastjo in (ii) spremembo primarnih odhodkov brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov (in brez začasnih izrednih ukrepov, povezanih s krizo zaradi COVID-19), vključno z odhodki, ki se financirajo z nepovratno podporo (nepovratnimi sredstvi) v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost ter drugih skladov Unije.

iz obnovljivih virov, ki se delno financirajo iz mehanizma za okrevanje in odpornost ter drugih skladov EU.

(10) Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo gospodarske in proračunske projekcije Avstrije, predvideva realno rast BDP v višini 0,2 % v letu 2024 in 1,8 % v letu 2025, inflacija po CPI pa naj bi v letu 2024 znašala 3,8 %, v letu 2025 pa 2,7 %. Primanjkljaj sektorja država naj bi se v letu 2024 povečal na 2,9 % BDP in v letu 2025 znašal 2,8 % BDP, medtem ko naj bi se dolg sektorja država kot odstotek BDP do konca leta 2024 zmanjšal na 77,5 %, do konca leta 2025 pa na 77,4 %. Po letu 2025 naj bi se primanjkljaj sektorja država postopno zmanjšal na 2,8 % BDP v letu 2026 in 2,7 % BDP v letu 2027. Za saldo sektorja država se tako načrtuje, da bo v obdobju, ki ga zajema program, ostal pod referenčno vrednostjo za primanjkljaj (3 % BDP). Dolg sektorja država kot odstotek BDP pa naj bi po letu 2025 v letih 2026 in 2027 ostal stabilen pri 77,4 %. Glede na pomladansko napoved Komisije 2024 naj bi realni BDP v letu zrasel za 0,3 % v letu 2024 in za 1,6 % v letu 2025, inflacija po HICP pa naj bi znašala 3,6 % v letu 2024 in 2,8 % v letu 2025.

(11) V pomladanski napovedi Komisije 2024 je predviden javnofinančni primanjkljaj v višini 3,1 % BDP v letu 2024, medtem ko naj bi se dolg sektorja država kot odstotek BDP do konca leta 2024 zmanjšal na 77,7 %. Povečanje primanjkljaja v letu 2024 je predvsem posledica zapoznelih učinkov inflacije na strani odhodkov (plače, pokojnine, indeksirani socialni prejemki in nadomestila) in dodatne porabe v nacionalnem fiskalnem okviru na področju otroškega varstva, stanovanj in podnebja ter nedavno sprejetega stanovanjskega in gradbenega svežnja. Poleg tega je bilo več izrednih podpornih ukrepov, povezanih z energijo, kot je zaviranje cen električne energije, podaljšanih do konca leta 2024. Glede na ocene Komisije naj bi bila fiskalna naravnanost v letu 2024 ekspanzivna in naj bi znašala 0,4 % BDP.

(12) Glede na pomladansko napoved Komisije 2024 naj bi se z nepovratno podporo (nepovratnimi sredstvi) iz mehanizma za okrevanje in odpornost v letu 2024 financirali odhodki v višini 0,1 % BDP v primerjavi z 0,2 % BDP v letu 2023. Odhodki, financirani z nepovratnimi sredstvi iz mehanizma za okrevanje in odpornost, bodo omogočili visokokakovostne naložbe in reforme za povečanje produktivnosti brez neposrednega učinka na saldo in dolg sektorja država Avstrije.

(13) Svet je 14. julija 2023 Avstriji priporočil[16], naj zagotovi preudarno fiskalno politiko, zlasti z omejitvijo nominalnega povečanja nacionalno financiranih očiščenih primarnih odhodkov[17] v letu 2024 na največ 4,6 %. Države članice so bile pozvane, naj pri izvrševanju svojih proračunov za leto 2023 in pripravi osnutkov proračunskih načrtov za leto 2024 upoštevajo, da bo Komisija na podlagi podatkov o realizaciji za leto 2023 Svetu predlagala začetek postopkov v zvezi s čezmernim primanjkljajem, ki temeljijo na primanjkljaju. Glede na pomladansko napoved Komisije 2024 naj bi se nacionalno financirani očiščeni primarni odhodki Avstrije v letu 2024 povečali za 5,9 %, kar presega priporočeno najvišjo stopnjo rasti. Presežek nad priporočeno najvišjo stopnjo rasti nacionalno financiranih očiščenih primarnih odhodkov v letu 2024 ustreza 0,6 % BDP. Pri tem obstaja tveganje za neskladnost s priporočilom Sveta.

---

16 Priporočilo Sveta z dne 14. julija 2023 v zvezi z nacionalnim reformnim programom Avstrije za leto 2023 in mnenje Sveta o programu stabilnosti Avstrije za leto 2023 (UL C 312, 1.9.2023, str. 186).

17 Očiščeni primarni odhodki so opredeljeni kot nacionalno financirani odhodki brez (i) diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov, (ii) odhodkov za obresti, (iii) odhodkov za ciklično brezposelnost ter (iv) enkratnih in drugih začasnih ukrepov.

(14) Poleg tega je Svet Avstriji priporočil, naj v letih 2023 in 2024 ukrepa tako, da čimprej postopoma odpravi veljavne izredne energetske podporne ukrepe, pri čemer uporabi s tem povezane prihranke za zmanjšanje javnofinančnega primanjkljaja. Svet je Avstriji nadalje priporočil, naj, če bodo zaradi ponovnih zvišanj cen energije potrebni novi ali nadaljnji podporni ukrepi, zagotovi, da bodo ti usmerjeni v zaščito ranljivih gospodinjstev in podjetij, da bodo fiskalno vzdržni in da bodo ohranili spodbude za varčevanje z energijo. Glede na pomladansko napoved Komisije 2024 so neto proračunski stroški[18] izrednih energetskih podpornih ukrepov ocenjeni na 1,4 % BDP v letu 2023, v letu 2024 pa naj bi znašali 0,4 % ter v letu 2025 0,1 %. Zlasti se predvideva, da bosta zaviranje cen električne energije za gospodinjstva in znižanje dajatve za energijo ostali v veljavi tudi v letu 2024, čeprav z manjšim učinkom[19]. Če bi se povezani prihranki porabili za zmanjšanje javnofinančnega primanjkljaja, kot je priporočil Svet, bi te projekcije pomenile fiskalno prilagoditev v višini 1,0 % BDP v letu 2024, nacionalno financirani očiščeni primarni odhodki[20] pa bi imeli v navedenem letu ekspanziven učinek na fiskalno naravnanost v višini 0,4 % BDP. Izredni energetski podporni ukrepi naj v letih 2023 in 2024 ne bi bili čimprej postopoma odpravljeni. Pri tem obstaja tveganje za neskladnost s priporočilom Sveta. Poleg tega naj se s tem povezani prihranki ne bi v celoti uporabili za zmanjšanje javnofinančnega primanjkljaja. Pri tem obstaja tveganje za neskladnost s priporočilom Sveta. Proračunski stroški izrednih energetskih podpornih ukrepov, namenjenih zaščiti ranljivih gospodinjstev in podjetij, so v letu 2024 ocenjeni na manj kot 0,1 % BDP (0,4 % BDP v letu 2023), od česar manj kot 0,1 % BDP ohranja cenovni signal za zmanjšanje povpraševanja po energiji in povečanje energijske učinkovitosti (0,4 % v letu 2023).

(15) Svet je Avstriji poleg tega priporočil, naj ohrani nacionalno financirane javne naložbe in zagotovi učinkovito črpanje nepovratnih sredstev iz mehanizma za okrevanje in odpornost ter drugih skladov Unije, zlasti za spodbujanje zelenega in digitalnega prehoda. Glede na pomladansko napoved Komisije 2024 naj bi se nacionalno financirane javne naložbe v letu 2024 zmanjšale na 3,3 % BDP s 3,5 % BDP v letu 2023. To je posledica izjemno visokih naložb v letu 2023, h katerim je med drugim prispeval zakon o občinskih naložbah. Ob upoštevanju teh dodatnih dejavnikov se za javne naložbe v letu 2024 ocenjuje, da so skladne s priporočilom Sveta. Javnofinančni odhodki, ki se financirajo s prihodki iz skladov EU, vključno z nepovratnimi sredstvi iz mehanizma za okrevanje in odpornost, pa naj bi v letu 2024 ostali stabilni pri 0,2 % BDP.

(16) Na podlagi ukrepov politike, znanih na presečni datum napovedi, in ob predpostavki nespremenjene politike pomladanska napoved Komisije 2024 v letu 2025 predvideva javnofinančni primanjkljaj v višini 2,9 % BDP. Zmanjšanje primanjkljaja v letu 2025

---

[18] Številka predstavlja raven letnih proračunskih stroškov navedenih ukrepov, vključno s prihodki in odhodki ter, kadar je ustrezno, brez prihodkov od davkov na nepričakovane dobičke dobaviteljev energije.

[19] Za ukrepe, ki naj bi glede na to, kar je navedla Avstrija, ostali v veljavi do konca leta 2024, se v pomladanski napovedi Komisije 2024 načeloma predpostavlja, da bodo imeli proračunski učinek tudi v letu 2025.

[20] Ta prispevek se meri kot sprememba primarnih odhodkov sektorja država brez (i) dodatnega proračunskega učinka diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov, (ii) enkratnih odhodkov, (iii) odhodkov za ciklično brezposelnost ter (iv) odhodkov, ki se financirajo z nepovratno podporo (nepovratnimi sredstvi) iz mehanizma za okrevanje in odpornost ter drugih skladov Unije, glede na srednjeročno (10-letno) povprečno potencialno nominalno stopnjo rasti BDP, izražena kot razmerje do nominalnega BDP.

je predvsem posledica zmernejšega povečanja plač, pokojnin ter drugih socialnih prejemkov in nadomestil zaradi zmanjšanja inflacije in postopne odprave ukrepov za ublažitev učinka visokih cen energije. Dolg sektorja država kot odstotek BDP naj bi se do konca leta 2025 povečal na 77,8 %. Povečanje deleža javnega dolga v BDP v letu 2025 je predvsem posledica višjih odhodkov za obresti v letu 2024 in nižje nominalne stopnje rasti BDP.

(17) Avstrijski fiskalni okvir temelji na zapletenem sistemu medvladnih transferjev med zveznimi in regionalnimi organi, kar zagotavlja omejene spodbude za učinkovite javnofinančne odhodke. Zaradi nezadostne davčne avtonomije je financiranje odhodkov na zvezni ravni močno odvisno od tega sistema. Leta 2023 so prihodki zveznih dežel iz lastnih sredstev predstavljali le majhen odstotek vseh javnih prihodkov. Od odhodkov zveznih dežel in občin je hkrati delno odvisno financiranje bistvenih storitev, kot so zdravstveno varstvo, otroško varstvo in javni prevoz. Demografski razvoj in zeleni prehod dodatno povečujeta stroškovni pritisk na zvezne dežele in občine, pri čemer prihodki iz lastnih sredstev niso vezani na dinamiko odhodkov. Sedanji fiskalni okvir povzroča neučinkovitost in nezadostno preglednost, saj zamegljuje povezavo med davčnim bremenom in javnofinančnimi odhodki. Boljša uskladitev prihodkov iz lastnih sredstev z javno porabo na podcentralni ravni ter krepitev preglednosti in usklajevanja sta pomembni za izboljšanje splošne kakovosti javnofinančnih odhodkov. Z reformo sistema davka na nepremičnine bi bilo mogoče izboljšati fiskalni federalizem in celoten davčni sistem.

(18) Davčna mešanica je še naprej močno odvisna od dohodka od dela (davek na izplačane plače in prispevki za socialno varnost) in potrošnje. Avstrija je imela leta 2022 tretji najvišji delež davkov v BDP v EU in zelo visok davčni primež. Od leta 2023 so dohodninski razredi indeksirani za inflacijo, kar preprečuje nadaljnje povečanje davčnega primeža s hladnim napredovanjem. Hkrati je okoljsko-socialna davčna reforma iz leta 2022 prinesla olajšave na področju davkov in socialne varnosti ter uvedla določanje cen CO_2 v prometnem sektorju in sektorju ogrevanja, s čimer se je izboljšala davčna mešanica. Vendar več dolgotrajnih strukturnih izzivov v davčni mešanici ostaja nerešenih. Boljša uporaba davkov, ki bolj spodbujajo rast, bi lahko tudi pomagala ustvariti potreben prostor v proračunu in izboljšati pravičnost davčnega sistema.

(19) Odhodki za zdravstvo so med najvišjimi v EU, številne zdravstvene storitve pa še naprej zagotavljajo bolnišnice, kar je drag in manj učinkovit način zagotavljanja oskrbe. Javnofinančni odhodki za zdravstvo naj bi se povečali s 7,8 % BDP v letu 2022 na 8,8 % BDP v letu 2050. Poleg tega se pričakuje, da se bo zaradi rasti in staranja prebivalstva povečala uporaba zdravstvenih storitev, kar vzbuja dodatno zaskrbljenost glede vzdržnosti javnih financ. Reforma zdravstva iz leta 2023 je vključevala znatne naložbe v primarno zdravstveno varstvo, ambulantno oskrbo, digitalizacijo in preventivo, ki bi lahko dolgoročno pripomogle k omejitvi stroškov, če bi jih spremljale strukturne reforme. Ključnega pomena bo zagotoviti, da bodo pacienti dosledno vodeni prek zdravstvenega sistema, tudi z zagotavljanjem, da se bo z večjo razpoložljivostjo storitev primarnega zdravstvenega varstva zmanjšala uporaba obstoječih bolnišničnih ali ambulantnih specialističnih zdravstvenih storitev. Načrt Avstrije za okrevanje in odpornost bo prispeval h krepitvi ambulantnega primarnega zdravstvenega varstva, zlasti s podporo obstoječim in novim centrom za primarno zdravstveno varstvo na lokalni ravni. Vendar sveženj reform iz leta 2023 ni vseboval strukturnih reform, ki bi uskladile odgovornosti za financiranje in porabo, da bi se povečala učinkovitost.

(20) Reforma dolgotrajne oskrbe iz leta 2023 je izboljšala ustreznost zagotavljanja storitev glede na staranje prebivalstva. Hkrati so zaradi vedno večje udeležbe žensk na trgu dela in spreminjajočih se družinskih struktur potrebne okrepljene strukture formalne oskrbe. Čeprav je reforma dolgotrajne oskrbe pomagala izboljšati možnosti za usposabljanje, delovne pogoje in plačilo osebja za dolgotrajno oskrbo, so potrebna še nadaljnja prizadevanja za izboljšanje položaja samozaposlenih oskrbovalcev, ki živijo z oskrbovanci. Poleg tega reforma ni obravnavala strukturne vzdržnosti javnih financ. Odhodki za dolgotrajno oskrbo naj bi se povečali z 1,6 % BDP v letu 2022 na 3,1 % BDP v letu 2070. Za sistem dolgotrajne oskrbe je značilna delitev pristojnosti za financiranje in zagotavljanje storitev. Zaželeno bi bilo povečanje usklajenosti financiranja in storitev, uskladitev med različnimi sektorji in vzpostavitev skupnih standardov uspešnosti v vseh regijah. Za oskrbo na domu in skupnostno oskrbo se uporablja preverjanje premoženja, za bivalno oskrbo pa ne, kar pomeni finančno spodbudo za uporabo sorazmerno dražje bivalne oskrbe.

(21) Načrt za okrevanje in odpornost za Avstrijo v skladu s členom 19(3), točka (b), Uredbe (EU) 2021/241 in merilom 2.2 iz Priloge V k Uredbi vključuje obsežen nabor reform in naložb, ki se vzajemno krepijo in ki jih je treba izvesti do leta 2026. Te naj bi prispevale k učinkoviti obravnavi vseh ali pomembnega dela izzivov, opredeljenih v zadevnih specifičnih priporočilih za državo. Glede na ta kratek časovni okvir je hitro nadaljevanje učinkovitega izvajanja načrta, vključno s poglavjem REPowerEU, bistveno, da bi Avstrija z zelenim in digitalnim prehodom ter ob hkratnem zagotavljanju socialne pravičnosti povečala svojo dolgoročno konkurenčnost. Za izpolnitev zavez iz načrta do avgusta 2026 je bistveno, da Avstrija nadaljuje izvajanje reform in naložb, tako da obravnava nastajajoče zamude. Zlasti je bistveno nadaljevanje priprave drugega in tretjega zahtevka za plačilo. Sistematično vključevanje lokalnih in regionalnih organov, socialnih partnerjev, civilne družbe in drugih ustreznih deležnikov ostaja pomembno, da se zagotovi široko prevzemanje odgovornosti za uspešno izvajanje načrta za okrevanje in odpornost.

(22) Avstrija mora v skladu s členom 18 Uredbe (EU) 2021/1060 v okviru vmesnega pregleda skladov kohezijske politike do marca 2025 pregledati vsak program, pri čemer mora med drugim upoštevati izzive, opredeljene v specifičnih priporočilih za državo za leto 2024 ter nacionalnem energetskem in podnebnem načrtu. Ta pregled je podlaga za dokončno dodelitev sredstev EU, vključenih v vsak program. Avstrija je dosegla napredek pri izvajanju kohezijske politike in evropskega stebra socialnih pravic, vendar izzivi ostajajo. Regionalne razlike v Avstriji so med najmanjšimi v EU, vendar obstaja tveganje, da se bodo v prihodnosti okrepile, deloma zaradi demografskih izzivov in odseljevanja prebivalstva na nekaterih oddaljenih podeželskih območjih. Pomembno je pospešiti izvajanje kohezijske politike, prednostne naloge, dogovorjene v programih, pa ostajajo relevantne. Zlasti je pomembno izboljšati učinkovitost sistema raziskav in inovacij v skladu z nacionalnimi in regionalnimi strategijami pametne specializacije ter uporabiti povezave med znanostjo in gospodarstvom. Prav tako je treba nadaljevati zelene naložbe, zlasti v spodbujanje energijske učinkovitosti in zmanjšanje ogljičnega odtisa, tudi z nastajajočimi zelenimi tehnologijami. Pristopi celostnega teritorialnega razvoja za podporo vključujočemu in trajnostnemu lokalnemu razvoju so ključnega pomena. Spodbujanje kakovosti in vključevalnosti izobraževanja, usposabljanja in vseživljenjskega učenja, zlasti za prikrajšane skupine, je še vedno relevantno, prav tako pa bi bilo treba nadaljevati naložbe v podporo aktivnemu vključevanju in zaposljivosti. Avstrija bi lahko izkoristila tudi pobudo platforme za strateške tehnologije za Evropo, da bi podprla

razvoj ali proizvodnjo kritičnih tehnologij, vključno s čistimi in z viri gospodarnimi tehnologijami.

(23) Poleg gospodarskih in socialnih izzivov, obravnavanih v načrtu za okrevanje in odpornost ter drugih skladih EU, se Avstrija sooča z več dodatnimi izzivi, povezanimi s trgom dela, poslovno dinamiko in dostopom do tveganega kapitala ter vztrajno odvisnostjo od uvoza plina iz Rusije in razmeroma visokimi emisijami v prometnem sektorju.

(24) Stopnja delovne aktivnosti žensk v ekvivalentu polnega delovnega časa je pod povprečjem EU, čeprav je mogoče opaziti trend naraščanja. Avstrija je po zaposlovanju žensk za krajši delovni čas na drugem mestu v EU. Pomanjkanje kakovostnih ustanov za predšolsko vzgojo in varstvo ter velike regionalne razlike imajo ključno vlogo pri visokem deležu žensk, zaposlenih za krajši delovni čas. Leta 2023 je bilo v formalno otroško varstvo vključenih le 24,1 % otrok, mlajših od treh let, zato je stopnja udeležbe v predšolski vzgoji in varstvu na splošno pod povprečjem EU, ki znaša 34,9 %. Dvojno breme obveznosti plačanega dela in oskrbe bistveno bolj prizadene ženske kot moške. Sprejemajo se sicer ukrepi za povečanje razpoložljivosti in kakovosti predšolske vzgoje in varstva, vendar zaradi delovnega časa ustanov za varstvo otrok starši z obveznostmi oskrbe, predvsem ženske, nimajo bistveno boljših možnosti za zaposlitev z daljšim delovnikom. Poleg tega bi z uvedbo obveznih standardov kakovosti v predšolski vzgoji in varstvu lahko bolje zagotovili kakovostno oskrbo po vsej državi.

(25) Avstrija se sooča z upadom poslovne dinamike, saj sta stopnji rojstev in smrti podjetij v državi med najnižjimi v EU. Delež zagonskih in mladih podjetij se zmanjšuje, kar negativno vpliva na produktivnost (v letu 2013 je delež mladih podjetij znašal 5,4 %, leta 2020 pa se je ta odstotek zmanjšal na 3,8 %, kar je pod povprečjem EU). Tudi delež podjetij z visoko rastjo je precej pod povprečjem EU (leta 2021 je znašal 8,21 % podjetij in 7,29 % zaposlenih v primerjavi z 9,18 % oziroma 12,40 % v EU). Lastniško financiranje je po mednarodnih standardih na nizki ravni. Omejena ponudba zasebnega tveganega kapitala omejuje inovativna podjetja in širjenje tehnologije. Ponudba tveganega kapitala in povpraševanje po njem v Avstriji nista posebej visoka, kar bi lahko oviralo ustanavljanje in rast novih tehnološko intenzivnih ali inovativnih podjetij. Omejitev dostopa do financiranja s tveganim kapitalom vpliva zlasti na inovativna MSP in zagonska podjetja. Financiranje s tveganim kapitalom je premalo razvito, pri čemer je zasebni kapital v letu 2022 znašal le 0,14 % BDP, kar je precej pod povprečjem EU, ki znaša 0,64 %, tvegani kapital pa je znašal 0,041 % BDP (povprečje EU: 0,09 %).

(26) Pomanjkanje spretnosti ter njihova neusklajenost s povpraševanjem so med najbolj perečimi izzivi Avstrije, staranje prebivalstva pa bo razmere še poslabšalo. Stopnja prostih delovnih mest v Avstriji ostaja med najvišjimi v EU in je od konca leta 2021 višja od 4 %. Čeprav se je stopnja delovne aktivnosti starejših delavcev v zadnjem desetletju stalno povečevala in leta 2023 dosegla 57,7 %, je še vedno precej pod povprečjem EU, ki znaša 63,8 %. Zaradi bolj omejenih digitalnih spretnosti ter pogostih diskriminatornih praks, s katerimi se starejši delavci soočajo zaradi svoje starosti, imajo ti delavci težave pri ponovnem vključevanju na trg dela. Nizkokvalificirane osebe, ki imajo le obvezno stopnjo šolske izobrazbe, so še posebej ranljive in predstavljajo največji delež brezposelnih v Avstriji. Tudi osebe z migrantskim ozadjem in osebe iz prikrajšanega socialno-ekonomskega okolja imajo slabše možnosti na trgu dela in se soočajo s posebnimi ovirami na trgu dela, med drugim zaradi izzivov pri prehodu iz šolanja v zaposlitev. Glede na raziskavo

programa mednarodne primerjave dosežkov učencev (PISA) iz leta 2022 približno vsak četrti petnajstletni učenec v Avstriji ni imel minimalne ravni znanja matematike, branja in naravoslovja; delež učencev iz prikrajšanega ali migrantskega okolja, ki niso dosegali minimalne ravni znanja matematike, pa je narasel na 45 %. Poleg tega je za mlade, rojene zunaj EU, skoraj dvakrat verjetneje, da bodo zgodaj opustili šolanje, kar negativno vpliva na njihovo vključevanje na trg dela. Izvajajo se ukrepi iz avstrijskega načrta za okrevanje in odpornost za izboljšanje ponudbe spretnosti in rezultatov izobraževanja prikrajšanih učencev, vendar so potrebni dodatni ukrepi za zmanjšanje obstoječega pomanjkanja delovne sile in spretnosti. Ti bi lahko vključevali spodbujanje dostopa do trga dela za starejše, nizko usposobljene delavce in osebe z migrantskim ozadjem, preprečevanje zgodnjega opuščanja šolanja mladih z migrantskim ozadjem ter izboljšanje temeljnih spretnosti prikrajšanih učencev in učencev z migrantskim ozadjem.

(27) Kljub nekaterim prizadevanjem za diverzifikacijo je Avstrija še vedno močno odvisna od ruskega plina. Čeprav se je dobava plina iz Norveške ter v manjši meri iz Severne Afrike in Srednje Azije leta 2023 povečala, je v oskrbi s plinom prevladoval uvoz iz Rusije, zlasti pozimi (98 % celotnega uvoza decembra 2023). Avstrija je za razširitev prevoznih zmogljivosti iz sosednjih držav, kot sta Nemčija in Italija, podprla ciljno usmerjene naložbe za posodobitev svoje infrastrukture plinovodov. Hkrati ukrepi v okviru avstrijskega načrta za okrevanje in odpornost, kot so naložbe v energijsko učinkovitost in zamenjavo grelnikov na fosilna goriva, pomagajo zmanjševati povpraševanje po plinu in pospeševati zeleni prehod. Vlada je napovedala nov načrt za prekinitev dolgoročne pogodbe o dobavi z ruskim podjetjem Gazprom in uvedbo obveznosti za domače dobavitelje plina glede diverzifikacije in odmika od Rusije, vendar brez jasne časovnice za njegovo izvedbo. V odsotnosti jasne strategije za odpravo odvisnosti od ruskega plina je oskrba Avstrije z energijo ranljiva.

(28) Nameščena zmogljivost Avstrije za energijo iz obnovljivih virov se je leta 2022 povečala za 6 %. Medtem ko se je sektor sončne energije, zlasti fotovoltaike, še naprej močno širil, je bila širitev sektorja vetrne energije v primerjavi z njim počasnejša. Posodobitev in razširitev shranjevanja električne energije ter omrežij za prenos in distribucijo energije, zlasti med vzhodom in zahodom Avstrije, sta postali nujni glede na cilj Avstrije, da do leta 2030 doseže 100-odstotno uporabo električne energije iz obnovljivih virov. Za to je potrebnih več naložb in hitrejše vključevanje dodatne proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov v sistem, kot je določeno v prvem integriranem načrtu za omrežno infrastrukturo, objavljenem aprila 2024. Avstrija je predstavila nadaljnje ukrepe za pospešitev energijskega prehoda, vendar revidirani zakon o trgu električne energije in zakon o obnovljivih plinih še vedno čakata na sprejetje v parlamentu.

(29) Ukrepi Avstrije za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov v zadnjih nekaj letih že kažejo rezultate. Emisije toplogrednih plinov, ki niso zajete v sistemu EU za trgovanje z emisijami, so se leta 2022 zmanjšale za 5 %. Kljub temu Avstriji s sedanjimi politikami manjka še 21 odstotnih točk do dogovorjenega cilja glede porazdelitve prizadevanj v višini 48 % v skladu z uredbo o porazdelitvi prizadevanj do leta 2030 v primerjavi z ravnmi iz leta 2005. Avstrija mora Komisiji še predložiti osnutek posodobitve svojega nacionalnega energetskega in podnebnega načrta, ki naj bi bil pripravljen junija 2023 in v katerem bi navedla, kako namerava premostiti to vrzel. Avstrija je uvedla ceno CO_2 za sektorje, ki niso vključeni v sistem trgovanja z emisijami, kar je korak v pravo smer, vendar emisije iz prometa na prebivalca ostajajo nad povprečjem EU, med drugim zaradi razmeroma nizke davčne stopnje za dizelsko

gorivo, ki povzroča t. i. „bencinski turizem“. Avstrijski načrt za okrevanje in odpornost vsebuje več trajnostnih prometnih reform in naložb, vendar bi bilo treba sprejeti nadaljnje ukrepe za zmanjšanje emisij, vključno s krepitvijo javnega prevoza na podeželskih območjih.

(30) Zaradi tesne medsebojne povezanosti gospodarstev držav članic euroobmočja in njihovega skupnega prispevka k delovanju ekonomske in monetarne unije je Svet leta 2024 priporočil, naj države članice euroobmočja sprejmejo ukrepe, tudi v okviru svojih načrtov za okrevanje in odpornost, da bi izvedle priporočilo o ekonomski politiki euroobmočja. Kar zadeva Avstrijo, priporočila 1, 2, 3, in 4 prispevajo k izvajanju prvega, drugega, tretjega in četrtega priporočila za euroobmočje –

PRIPOROČA, da Avstrija v letih 2024 in 2025 ukrepa tako, da:

1. pravočasno predloži srednjeročni fiskalno-strukturni načrt; v skladu z zahtevami reformiranega Pakta za stabilnost in rast omeji rast očiščenih odhodkov[21] v letu 2025 na stopnjo, skladno z verjetnim zmanjševanjem dolga sektorja država v srednjeročnem obdobju in spoštovanjem referenčne vrednosti primanjkljaja 3 % BDP iz Pogodbe, izboljša javnofinančno vzdržnost zdravstvenega sistema in sistema dolgotrajne oskrbe; poenostavi in racionalizira fiskalna razmerja in odgovornosti na vseh ravneh upravljanja ter uskladi odgovornosti za financiranje in porabo; dodatno izboljša davčno mešanico za zmanjšanje davčnega primeža ter podpre vključujočo in trajnostno rast;

2. obravnava nastajajoče zamude, da bi omogočila nadaljnje hitro in učinkovito izvajanje načrta za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, ter zagotovi dokončanje reform in naložb do avgusta 2026; pospeši izvajanje programov kohezijske politike; se v okviru vmesnega pregleda še naprej osredotoča na dogovorjene prednostne naloge, pri čemer upošteva priložnosti, ki jih ponuja platforma za strateške tehnologije za Evropo za izboljšanje konkurenčnosti;

3. spodbuja udeležbo žensk, med drugim z izboljšanjem kakovostnih storitev otroškega varstva, in starejših delavcev na trgu dela; izboljša rezultate na trgu dela za prikrajšane skupine, kot so nizko usposobljeni iskalci zaposlitve in osebe z migrantskim ozadjem, ter zviša raven temeljnih spretnosti, najprej na ravni šol; spodbuja poslovno dinamiko, ustanavljanje in rast mladih podjetij, tudi z boljšim dostopom do tveganega kapitala;

4. izboljša energetsko varnost s pospeševanjem diverzifikacije oskrbe s plinom v smeri neruskih virov; nadalje zmanjša emisije, zlasti v prometnem sektorju.

V Bruslju,

Za Svet
predsednik

[21] V skladu s členom 2(2) Uredbe (EU) 2024/1263 „očiščeni odhodki“ pomenijo javnofinančne odhodke brez odhodkov za obresti, diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov, odhodkov za programe Unije, ki so v celoti izravnani s prihodki iz skladov Unije, nacionalnih odhodkov za sofinanciranje programov, ki jih financira Unija, cikličnih elementov odhodkov za denarna nadomestila za brezposelnost ter enkratnih in drugih začasnih ukrepov.